

PÀGINES FILMADES

El zoo d'en Pitus

ARNAU CÒNSUL

Sebastià Sorribas, *El zoo d'en Pitus*. La Galera. Barcelona, 2000. *El zoo d'en Pitus*, dirigida per Mireia Ros.

Encara que es tracti d'un telefilm que només passarà a engruixir la programació natalenca habitual de TV3, la veritat és que el sol fet que s'hagi adaptat *El zoo d'en Pitus* al cinema és motiu per sentir-se orgullós. Ho és personalment, perquè la novel·la d'en Sebastià Sorribas té un lloc destacat en el meu univers infantil; però també en un àmbit més general, perquè es tracta d'una de les obres més llegides per nens i nenes d'aquest país en els darrers 30 anys, i per aquesta raó forma part del bagatge de primeres lectures de moltes generacions de catalans, al costat de *Rovelló* i *La casa sota la sorra*. Si a més tenim en compte que, darrerament, l'entranyable gosset creat per Josep Vallverdú també ha fet el salt a la pantalla petita (en format de sèrie de dibuixos animats), veurem que el moment podria ser idoni per a cofoismes. Però tampoc n'hi ha per llançar les campanes al vol. I això que l'adaptació que ha fet Mireia Ros és digna, plena de frescor i sap mantenir un ritme àgil i un mínim de tensió que fa creïbles la majoria dels personatges i l'ambient empobrit de la Barceloneta per on es mouen. Té moments brillants, com la *set pièce* en què els dolents dolentíssims canten, ballen i es vanten de la seva maldat, escena extreta directament d'*Astèrix i Cleopatra* –versió televisiva–. En definitiva: és una bona pel·lícula per a nens, però potser no ho és tant per a adolescents, tot i que els protagonistes ja han entrat plenament en

Una imatge d'«El zoo d'en Pitus»

aquesta etapa de canvis. En aquest sentit, que els dolents de la història siguin tan estilitzats no lliga gaire amb els missatges de conscienciació social per a majors de 12 anys que sovintegen al llarg del metratge, ni amb els embolics amorosos d'alguns dels adolescents. Per dir-ho amb més contundència: que el ventall de públic a qui s'adreça és massa ampli i dispers. Però, a banda d'això, l'adaptació és correctíssima: a la pantalla la colla ha crescut i, d'acord amb els nous temps s'hi han incorporat algunes noies, un nen magribí i una nena negra; el personatge del nen inventor passa a dir-se McGiver, en lloc de Fleming, i és un geni informàtic; i la sessió de caça salvatge queda convertida en un cap de setmana en casa de colònies subvencionat pel centre cívic de torn. Sí, és cert: en més d'un moment el film paga un peatge institucional massa evident, cosa que el porta a situacions un pèl repel-

lents (vegeu l'aparició forçada d'un disminuït psíquic, per exemple), però des del punt de vista infantil amb què cal mirar el film, la cosa pot passar-se per alt. El que sí crec que és un error que llasta força aquesta adaptació és que la cura del mal enigmàtic d'en Pitus continui depenent d'un metge que viu a la llunyania... Suïssa. En els anys que han passat des de la redacció

de l'obra, el món s'ha fet petit i el país dels helvecis queda, com aquell qui diu, a un cop de pedra. Això deixant de banda que la medicina ha avançat moltíssim i avui en dia gairebé no cal sortir de Barcelona per operar-se de qualsevol cosa. I és clar, en un film que juga la carta de la versemblança per retratar un barri marginal, aquest detall hi grinyola. De tota manera, deixeu-me ser benèvol per acabar: en l'era dels pokémons i els songokus, s'agraeix un esforç per explicar la història d'uns nens carregats d'imaginació i bones intencions que converteixen la grisor d'una nau industrial en un zoo domèstic per recaptar diners per a l'amic malalt. A mig camí de *Ça commence aujourd'hui*, de Bertrand Tavernier, i *El petit príncep*, la pel·lícula brilla molt més quan es decanta cap a aquest segon pivot i ens mostra la il·lusió innocent d'uns marrecs emprenedors que fan de l'amistat la seva raó de viure.

TEMPS ERA TEMPS

Sempre tenia raó

VÍCTOR ALBA

Ja que som tan amics dels aniversaris que acaben en zero, potser sortirà algun recull de les dites d'Oscar Wilde, o de les seves obres, ara que ha fet cent anys que morí, oblidat i afamat, a París, després d'haver estat empresonat a Anglaterra, on havia tingut els seus grans èxits de teatre i novel·la.

Jo, que sóc amic de fer fitxes, n'he tret unes quantes de la W i he escollit aquestes perquè els lectors de l'AVUI vegin si Borges encertava quan deia que "llegint i rellegint Wilde, al llarg dels anys, he notat un fet que els que li han dedicat panegírics no semblen ni tan sols haver sospitat: el fet, elemental i fàcil de comprovar, que Wilde gairebé sempre té raó".

I ara anem al meu fitxer:

"L'ambició és el darrer refugi dels fracassats".

"Després d'un bon sopar, podeu perdonar tothom, fins i tot els pares".

"Totes les persones simpàtiques són consentides; és el secret de la seva atracció".

"Qualsevol pot fer història, però solament un gran home pot escriure-la".

"Qualsevol pot tenir simpatia pels sofriments d'un amic, però cal ser molt noble per simpatitzar amb el seu èxit".

"Els llibres de poesia d'autors joves són deutes que gairebé mai no es paguen".

"Un cínic és aquell que sap el preu de tot i el valor de no res".

"M'agraden els homes que tenen un futur i les dones que tenen un passat".

"El deure és el que esperem dels altres".

"Experiència és simplement el nom que donem a les nostres equivocacions".

"Moda és allò fantàstic que es converteix en universal".

"Un mapa del món que no inclogui l'illa d'Utopia no mereix que se'l mirin".

"Si poguéssim ensenyar als anglesos com parlar i als irlandesos com escoltar, la societat seria força civilitzada".

"El públic té una curiositat insaciable per saber-ho tot... excepte el que val la pena saber".

"Quan la gent es mostra d'acord amb allò que dic, sospito que m'equivoco".

"Creiem que som generosos perquè atribuïm als nostres veïns aquelles virtuts que ens beneficien".

"Com més visc més m'adono que el que era prou bo per als nostres pares, no és prou bo per a nosaltres".

Sabia mesurar la gent de la seva època. De Bernard Shaw, per exemple, deia que "és una excel·lent persona; no té un sol enemic i no agrada a cap dels seus amics".

De Frank Harris assegurava que "el conviden a totes les grans mansions d'Anglaterra... una sola vegada".

De l'irlandès George Moore digué que "escrivia un anglès brillant... fins que descobrí la gramàtica".

Del novel·lista nord-americà Henry James, que visqué molts anys a Anglaterra, afirmava que "escriu novel·les com si fossin un penós deure".

Del pintor nord-americà instal·lat a Londres Whistler pensa que, "amb totes les seves faltes, mai cometé la d'escriure una sola línia de poesia".

I ara, dos consells que donava de franc: "Penseu que és terrible per a un home descobrir que tota la seva vida no ha dit altra cosa que la veritat".

I aquest: "Sempre és una bestiesa donar consells, però donar bons consells és absolutament fatal".

A veure si ho recordeu...

ENIGMÍSTICA

Truca'm al call

MÀRIUS SERRA

MariusSerra@verbalia.com

L'allau d'homonímies interlingüístiques rebudes o penjades al fòrum "la cosina prima" de www.verbalia.com exigeix una reactualització d'aquesta proposta que ja arrosseguem des de fa mesos. La sol·licitud era clara i partia d'aquella familiar "cosina prima" bilingüe que agermanava català i castellà gràcies al translingüisme de *prima*. Lluís Colom (Barcelona) fa créixer la família prima amb "tantes ties" franco-catalanes i "son fill" anglo-català, els quals s'afegeixen a un magnífic arquetip que torna a lligar la llengua catalana (*casa*) amb l'anglesa (*home*): "L'home de casa" i fins i tot al títol estraferit d'una de les novel·les de Josep Pla: *El carrer street*. Seguint en la línia anglòfila, Joan Bartolí (Sant Cugat) ens fa una petició sorprenent que ens acostava a la immortal Girona: "Truca'm al call" i després es concentra en la regió facial, tot trobant "noses als nassos" i "el barret al cap". Joan Tharrats (Barcelona) coincideix en les qüestions relatives a les cases de barrets, tot insistint en la bondat d'anar amb el terrat ben airejat a "cap gorra" i Roser Guixà s'endinsa en el món de les marques amb el seu "seient de Seat".

Algunes de les propostes són més agosarades, fins al punt d'encadenar mots catalans amb els seus equivalents anglesos per bastir frases més o menys intel·ligibles en la nostra llengua. Així, Salvador Cases (Argenton) enfila: "Qualsevol any tot all (que) està bé crida cries (i) entra enter", o "Pares parents familiars relatives cantaven sang (a) son fill". També Daniel Ruiz-Trillo (Rubí) s'afegeix a la festa parti-da amb un poema dedicat a la cosina prima: "Correus a la posta de sol bimba de nena / penes de membres sides de cantons dies que moren / focs a les fires tapes cintes planes avions". I de Mallorca estant Xesca Pons i Gabriel Sampol s'empesquen homes de casa com "el ball de la pilota", "un pet de mascota" i "el bou bull" i també inverteixen el camí del català al castellà per transformar unes fantàstiques *golfes* en senyores que fumen i et parlen de tu a "*las golfas del desván*". Pons & Sampol fan una repassada poliglota que va més enllà dels habituals català, castellà, francès i anglès per abastar llengües com l'alemany, el polonès i l'hebreu. La setmana entrant algunes de les seves troballes compartiran columna amb d'altres cosines primes en llengües menys habituals, però un article intítulat *Truca'm al call* no pot deixar de reproduir "l'error del taüt" (segons afirmen, *taüt* vol dir *error*, en hebreu) o "el mar amarg" (*mar* vol dir *amarg*).

No totes les troballes interessants són canòniques. J. Parareda fa esment de diverses coincidències lingüístiques anglo-catalanes que no són sinonímiques però sorprenen i assevera, amb tota la raó del món, que els turistes anglòfons deuen tenir poquíssimes ganes d'agafar un d'aquells petits autobusos blaus que circulen per la zona comercial de Barcelona sota el bonic rètol de Tomb Bus. Una hora o altra a tots ens agrada anar a fer un tomb, però la cosa canvia de color si ens adonem que *tomb*, en anglès, vol dir *tomba*. Francament, no tots els dies són Tots Sants ni tots els que volten pel món volen tornar al Born.